

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/75/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4623200719
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4623200719.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX D., E., proti žalovanému: F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. B. XXX/XX, D., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a iné, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany zo dňa 18.04.2023, č. k. 4C/25/2023-62, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. Právne vec odôvodnil s poukazom na § 161 ods. 1, § 230 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dôvodil, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že D. I. J. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. - K. D., L. XXXX/XX je výlučným vlastníkom nehnuteľností v kat. úz. M. zapísaných na LV č. XXXX a zároveň sa domáhal určenia, že k uvedeným nehnuteľnostiam viazne záložné právo v jeho prospech za účelom zabezpečenia pohľadávok voči D. I. J. vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.07.2012 v znení dodatku č. 1 zo dňa 03.01.2013, pričom vklad záložného práva na tieto nehnuteľnosti bol právoplatne povolený na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 12.07.2012 v konaní vedenom pod č. V1630/12. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 10.05.2013 bola medzi D. I. J., v mene ktorého konal na základe plnomocenstva ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim uzatvorená kúpna zmluva na predmetné nehnuteľnosti za kúpnu cenu 99 000 Eur, pričom táto kúpna zmluva bola uzatvorená v rámci výkonu záložného práva formou priameho predaja tretej osobe. Žalobca ako záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva formou priameho predaja tretej osobe predal žalovanému uvedené nehnuteľnosti s poukazom na zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 12.07.2012 v znení dodatku č. 1 zo dňa 03.01.2013, na základe ktorých bolo v prospech žalobcu ako záložného veriteľa zriadené záložné právo k uvedeným nehnuteľnostiam za účelom zabezpečenia pohľadávok záložného veriteľa voči D. I. J. vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.07.2012 v znení dodatku č. 1 zo dňa 03.01.2013. Vklad záložného práva bol právoplatne povolený bývalou Správou katastra v Topoľčanoch pod č. V 1630/12. Kúpnu zmluvu zo dňa 10.05.2013 uzavretú so žalovaným však považoval za absolútne neplatnú, keďže žalovaný nemal nikdy vážnu vôľu ju uzatvoriť, pričom tento právny úkon je potrebné posúdiť aj podľa ustanovenia § 39 OZ, nakoľko svojím účelom odporuje zákonu a prieči sa dobrým mravom. Poukázal na to, že na Okresnom súde Topoľčany bolo vedené sporové konanie pod sp. zn. 6C/33/2019 medzi rovnakými stranami sporu, ale nejde o totožnú vec, ktorá by mala byť preukážku právoplatne rozhodnutej veci podľa § 230 CSP, pretože v tomto prípade nejde o ten istý právny dôvod a tento ani nevyplýva z totožného skutkového stavu, nakoľko v tomto prípade ide o určenie absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy, pričom dôvody pre absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy vyplynuli jednak z výsledkov dokazovania v konaní

sp. zn. 6C/33/2019 a taktiež z vykonaného dokazovania v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ v Partizánskom, odbore kriminálnej polície v konaní ČVS:ORP-178/VYS-PE-2022.

2. Súd prvej inštancie z pripojeného spisu sp. zn. 6C/33/2019 zistil, že žalobca sa voči tomuto istému žalovanému domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pričom petit žaloby je úplne zhodný s petitom v prejednávanej veci a rovnako tak odôvodnenie žaloby sa zhoduje a k tejto boli pripojené rovnaké doklady ako k žalobe v prejednávanej veci. V konaní sp. zn. 6C/33/2019 rozhodol súd o žalobe žalobcu rozsudkom zo dňa 24.08.2021 (č. I. 301) tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v plnej výške, pričom uvedený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/40/2022 - 399 zo dňa 06.10.2022 a stal sa právoplatným dňa 08.11.2022. S poukazom na citované zákonné ustanovenia ako aj komentár k nim dospel k záveru, že v prípade žaloby žalobcu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam ako aj určenie existencie záložného práva ide o vec, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo v konaní sp. zn. 6C/33/2019 a ktorá sa nemôže prejednávať a rozhodovať znova, a preto súd konanie s poukazom na ustanovenie § 161 ods. 1, 2 CSP zastavil. Z obsahu žaloby, jej odôvodnenia ako aj pripojených dôkazov jednoznačne vyplýva, že ide o tú istú vec, ktorá už bola prejednaná v konaní sp. zn. 6C/33/2019 a ktoré konanie bolo právoplatne skončené, pričom tvrdenie žalobcu, že jeho žaloba sa opiera o iný právny dôvod, nakoľko v tomto prípade ide o určenie absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy vyplývajúce z výsledkov dokazovania v konaní sp. zn. 6C/33/2019 je právne irelevantné, pretože petit žaloby v oboch konaniach je úplne zhodný a v oboch žalobách žalobca poukazoval na ten istý skutkový stav a skutočnosť, že v predchádzajúcom konaní bol tento skutkový stav súdom posúdený inak, nie je dôvodom, aby súd ten istý nárok žalobcu znovu posudzoval a o ňom rozhodol. Otázkou platnosti alebo neplatnosti kúpnej zmluvy si súd musel ako prejudiciálnu posúdiť už v predchádzajúcom konaní a pokiaľ by dospel k záveru o absolútnej neplatnosti právneho úkonu, tak zo zákona by musel na túto neplatnosť prihliadať a teda nejde o žiaden iný právny dôvod, ako to tvrdí žalobca. Rovnako tak poukazovanie na priebeh dokazovania v trestnom konaní nemôže byť dôvodom na prejednanie a rozhodovanie tej istej veci súdom a pokiaľ by malo ísť o nový dôkaz, tak to žalobca mohol riešiť podaním žaloby na obnovu konania v zmysle § 397 a nasl. CSP.

3. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania oprel o ust. § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a dôvodil, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal, i keď v zásade by mal žalovaný na náhradu trov konania právo, pretože žalobca procesne zavinil zastavenie konania podaním žaloby vo veci už právoplatne rozsúdenej, avšak žalovanému v súvislosti s týmto konaním doposiaľ žiadne trovy nevznikli.

4. Uznesenie súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca a žiadal, aby odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie. Odvolanie podal z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP. Žalobca namietal, že nemôže ísť v predmetnej veci res iudicata s poukazom na výpoveď F. G. na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 27.11.2020. Vo výpovedi F. G. uviedol: „Pokiaľ ide o kúpnu zmluvu uzavretú 10.05.2013 uvádzam, že túto zmluvu som považoval iba za pro formu, keďže žalobca už peniaze mal, čo vyplýva aj z čestného prehlásenia pána N. G., že 97 000 Eur vrátil na účet žalobcu, ale mňa to už nezaujímalo, pretože už som mal nehnuteľnosť za 97 000 Eur.“ Ďalej žalovaný v trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Partizánskom, odbore kriminálnej polície pod ČVS: ORP-178/VYS-PE-2022, v ktorej bol ako podozrivý vypočutý žalovaný, ktorý okrem iného uviedol nasledovné: „F. G. na záver uviedol, že celá Kúpna zmluva o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zo dňa 10.05.2013 bola z jeho strany len formalita, aby sa dostal k svojim peniazom.“ So zreteľom na skutočnosť, že žalovaný nikdy kúpnu cenu, ktorú je povinný zaplatiť podľa Kúpnej zmluvy zo dňa 10.05.2013, a v kontexte s vyjadreniami žalovaného v civilnom sporovom konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6C/33/2019 a v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Partizánskom, odbore kriminálnej polície pod ČVS: ORP-178/VYS-PE-2022 je nepochybné, že žalovaný nemal vážnu vôľu uzatvoriť kúpnu zmluvu zo dňa 10.05.2013, a taktiež, že túto absolútnu neplatnosť právneho úkonu – kúpnej zmluvy zo dňa 10.05.2013 spôsobil výlučne žalovaný. Žalobca namietal, že v danej veci nejde o totožnú vec ako bola vedená v konaní pod sp. zn. 6C/33/2019, pretože v zmysle § 230 CSP treba považovať ten istý nárok, o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu. Poukázal na to, že v danej veci dôvody pre absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy vyplynuli jednak z výsledkov dokazovania v konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6C/33/2019 a taktiež z vykonaného dokazovania v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Partizánskom, odbore kriminálnej polície pod ČVS: ORP-178/VYS-PE-2022. Aj keď sa tento

nárok týka rovnakých účastníkov a rovnaký je aj petit žaloby, totožnosť veci vylučuje iný právny dôvod neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 10.05.2013, ktorý spôsobil žalovaný, nie žalobca. Tým, že súd prvej inštancie posúdil konanie vedené na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6C/33/2019 ako prekážku res iudicata k tejto žalobe, porušil jeho právo na prístup k súdu a na spravodlivé súdne konanie.

5. Písomné vyjadrenie žalovaného v odvolaní podané nebolo.

6. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) a že spĺňa náležitosti § 365 a nasl. CSP, preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdiť.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Podľa § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

10. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

11. Pokiaľ ide o vec samú, je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa preto stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobkyne a na zvýraznenie správnosti napadnutého uznesenia dodáva nasledovné.

12. V prejednávanej veci sa žalobca voči žalovanému žalobou, doručenou súdu prvej inštancie dňa 04.04.2023 domáhal určenia, že D. I. J. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. - K. D., L. XXXX/XX je výlučným vlastníkom nehnuteľností v kat. úz. M. zapísaných na LV č. XXXX a zároveň sa domáhal určenia, že k uvedeným nehnuteľnostiam viazne záložné právo v jeho prospech za účelom zabezpečenia pohľadávok voči D. I. J. vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.07.2012 v znení dodatku č. 1 zo dňa 03.01.2013, pričom vklad záložného práva na tieto nehnuteľnosti bol právoplatne povolený na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 12.07.2012 v konaní vedenom pod č. V1630/12. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 10.05.2013 bola medzi D. I. J., v mene ktorého konal na základe plnomocenstva ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim uzatvorená kúpna zmluva na predmetné nehnuteľnosti za kúpnu cenu 99 000 Eur, pričom táto kúpna zmluva bola uzatvorená v rámci výkonu záložného práva formou priameho predaja tretej osobe. Žalobca ako záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva formou priameho predaja tretej osobe predal žalovanému uvedené nehnuteľnosti s poukazom na zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 12.07.2012 v znení dodatku č. 1 zo dňa 03.01.2013, na základe ktorých bolo v prospech žalobcu ako záložného

veriteľa zriadené záložné právo k uvedeným nehnuteľnostiam za účelom zabezpečenia pohľadávok záložného veriteľa voči D. I. J. vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.07.2012 v znení dodatku č. 1 zo dňa 03.01.2013. Vklad záložného práva bol právoplatne povolený bývalou Správou katastra v Topoľčanoch pod č. V 1630/12. Kúpnu zmluvu zo dňa 10.05.2013 uzavretú so žalovaným však považoval za absolútne neplatnú, keďže žalovaný nemal nikdy vážnu vôľu ju uzatvoriť, pričom tento právny úkon je potrebné posúdiť aj podľa ustanovenia § 39 OZ, nakoľko svojím účelom odporuje zákonu a prieči sa dobrým mravom. O žalobe žalobcu rozhodol súd prvej inštancie napadnutým uznesením tak, že konanie zastavil podľa § 161 CSP z dôvodu existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci.

13. Podľa § 161 ods. 1 zákona CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

14. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

15. Aby súd mohol autoritatívne rozhodnúť vo veci samej, musia byť splnené základné procesné predpoklady, ktoré predstavujú procesné podmienky. Pokiaľ nie sú tieto splnené, nemôže dôjsť k poskytnutiu súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu článku 1 CSP. Súd je tak povinný skúmať procesné podmienky v ktoromkoľvek štádiu konania ex officio, a ak zistí nedostatok procesnej podmienky, postupuje v konaní v závislosti od toho, či ide o odstrániteľný alebo neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak zistí, že ide o neodstrániteľnú vadu konania, musí uznesením konanie zastaviť.

16. Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

17. Odvolací súd zdôrazňuje, že právna zásada ne bis in idem je jedným zo základných princípov všeobecne uplatňovaným v procesnom práve, ktorý bráni tomu, aby súd rozhodoval dvakrát o tej istej veci. Z uvedeného dôvodu je do procesných predpisov zaradená prekážka už rozhodnutej veci, tzv. res iudicata, ktorá je predmetom právnej úpravy v ustanovení § 230 CSP. Zmyslom existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci je to, aby súd nekonal a nerozhodoval o veci, o ktorej už prv právoplatne rozhodol súd, prípadne iný orgán, ktorého rozhodnutím je civilný súd viazaný. Ak sa v sporovom konaní zistí, že o tej istej veci už bolo raz právoplatne rozhodnuté, ide o neodstrániteľný nedostatok procesných podmienok konania, ktorý má za následok zastavenie konania, pretože súd už nemôže konať o veci, o ktorej sa už raz právoplatne rozhodlo.

18. Táto prekážka nastáva vtedy, ak sa má v ďalšom konaní prerokovať totožná vec, o ktorej už v inom konaní bolo právoplatne rozhodnuté. O totožnú vec ide vtedy, pokiaľ ide v novom konaní o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté (predmet konania) a ak sa týka tých istých osôb. Konanie sa týka tých istých osôb aj vtedy, keď majú rovnaké osoby v rôznych súdnych konaniach rozdielne procesné postavenie (v jednom konaní vystupujú ako žalobcovia, v druhom ako žalovaní). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie). Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak nárok je vymedzovaný z rovnakých skutkových okolností (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 168/2008). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako bol súdom skutok (skutkový dej), ktorý bol predmetom pôvodného konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná i vtedy, ak skutok (skutkový dej) bol doteraz posúdený po právnej stránke nesprávne alebo neúplne. O rovnaký (totožný) predmet konania ide tiež vtedy, ak bol rovnaký skutok v novom konaní právne kvalifikovaný inak než v konaní pôvodnom (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 3199/2009 z 23. februára 2011). V širšom ponímaní prekážka res iudicata súvisí s účinkami právoplatnosti súdneho rozhodnutia. Z formálneho hľadiska nadobúda právoplatnosť rozhodnutie, ktoré nie je možné napadnúť riadnym opravným prostriedkom (konečnosť rozhodnutia). K materiálnym stránkam (účinkom) právoplatnosti rozhodnutia náleží jeho nezmeniteľnosť a jeho záväznosť (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 586/2011 z 15. decembra 2011; rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 2890/2009 zo dňa 07. decembra 2009).

19. V nadväznosti na citovaný právny výklad je nutné uzavrieť, že súd prvej inštancie vyhodnotil zistený skutkový stav správne a správne postupoval, keď konanie zastavil z dôvodu existencie právoplatne rozhodnutej veci. Odvolací súd zistil z obsahu spisu, že žalobca sa v konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany vedenom pod sp. zn. 6C/33/2019 domáhal určenia, že D. I. J. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. - K. D., L. XXXX/XX je výlučným vlastníkom nehnuteľností v kat. úz. M. zapísaných na LV č. XXXX a zároveň sa domáhal určenia, že k uvedeným nehnuteľnostiam viazne záložné právo v jeho prospech za účelom zabezpečenia pohľadávok voči D. I. J. vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.07.2012 v znení dodatku č. 1 zo dňa 03.01.2013, pričom vklad záložného práva na tieto nehnuteľnosti bol právoplatne povolený na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 12.07.2012 v konaní vedenom pod č. V1630/12. Žalobca dôvodil, že žalovanému písomným oznámením zo dňa 12.07.2018 poskytol dodatočnú primeranú lehotu na úhradu kúpnej ceny. Nakoľko žalovaný, ani v dodatočne poskytnutej lehote kúpnu cenu neuhradil, písomne dňa 14.05.2019 žalovanému oznámil, že odstupuje od kúpnej zmluvy. O žalobe bolo rozhodnuté dňa 24.08.2021 rozsudkom č. k. 6C/33/2019-388, ktorým bola žaloba žalobcu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a existenciu záložného práva zamietnutá. Rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 6C/33/2019-388 zo dňa 24.08.2021 nadobudol právoplatnosť dňa 08.11.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co/40/2022-399 zo dňa 06.10.2022. Žaloba bola zamietnutá v dôsledku premlčania práva v súvislosti s poskytnutím dodatočnej primeranej lehoty dlžníkovi k splneniu dlhu a tým aj vzniku práva veriteľa na odstúpenie od kúpnej zmluvy v prípade nezaplatenej kúpnej ceny. Súd prvej inštancie v danej veci urobil záver, že žalobca mal do troch rokov od splatnosti kúpnej ceny, teda od 10.08.2013 možnosť predĺžiť žalovanému lehotu na zaplatenie kúpnej ceny, teda do 10.08.2016. Keďže žalobca využil toto právo až 21.09.2018 a žalovaný vzniesol námietku premlčania, na uplatnenie tohto práva žalobcu nemožno prihliadať, pretože je premlčané. Žalobca listom zo dňa 14.05.2019 z dôvodu, že žalovaný kúpnu cenu vo výške 99 000 Eur neuhradil ani v dodatočne poskytnutej lehote, a to ani len čiastočne, oznámil žalovanému, že odstupuje od kúpnej zmluvy zo dňa 10.05.2013. Súd prvej inštancie dôvodil, že ak poskytne veriteľ dlžníkovi dodatočnú primeranú lehotu k splneniu povinnosti až po uplynutí lehoty troch rokov odo dňa, kedy tak mohol urobiť oprávnené po prvý raz, t. j. od prvého dňa omeškania dlžníka a ak namietne dlžník premlčanie tohto práva, účinky, ktoré zákon s týmto úkonom spája, voči nemu nenastanú a veriteľovi nemôže vzniknúť právo na odstúpenie od zmluvy po tom, čo dodatočne poskytnutá lehotá márne uplynie.

20. V prejednávanej veci vedenej pod sp. zn. 4C/25/2023 súd prvej inštancie skonštatoval, že tvrdenie žalobcu, že jeho žaloba sa opiera o iný právny dôvod, nakoľko v tomto prípade ide o určenie absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy, je irelevantné, pretože otázkou platnosti alebo neplatnosti kúpnej zmluvy si musel ako prejudiciálnu posúdiť už v predchádzajúcom konaní.

21. Odvolací súd sa s uvedeným názorom prvoinštančného súdu stotožnil, pretože v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/33/2019 bolo predmetom skúmania uplynutia premlčacej doby v súvislosti s využitím práva žalobcu na odstúpenie od kúpnej zmluvy podľa § 517 ods. 1 OZ, ktoré je podmienené nie len omeškaním dlžníka, ale tiež využitím práva veriteľa poskytnúť dlžníkovi dodatočnú primeranú lehotu k splneniu dlhu. V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca poskytol žalovanému dodatočne primeranú lehotu k splneniu dlhu po uplynutí 3 rokov odo dňa kedy po prvý raz tak mohol urobiť, preto súd prvej inštancie považoval uplatnené právo na poskytnutie dodatočnej lehoty na úhradu kúpnej ceny za premlčané. Odvolací súd považuje potrebné doplniť, že okrem omeškania dlžníka a využitia práva veriteľa poskytnúť dlžníkovi dodatočnú primeranú lehotu k splneniu dlhu je ďalším predpokladom platnosti a účinnosti hmotnoprávneho úkonu odstúpenia od zmluvy (§ 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka) smerujúceho k právnomu dôsledku podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorým je zrušenie zmluvy, je, že zmluva, ku ktorej sa odstúpenie vzťahuje, nie je absolútne neplatnou; inak je odstúpenie od zmluvy neplatné pre rozpor so zákonom. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. februára 2012, sp. zn. 1 Cdo 48/2010) Keďže z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že skúmal predpoklady platnosti a účinnosti odstúpenia od zmluvy, musel sa ex officio prejudiciálne zaoberať aj otázkou absolútnej neplatnosti zmluvy, ku ktorej sa odstúpenie vzťahuje. Žalobca v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/25/2023 dôvodil, že dôvody pre absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy vyplynuli z výsledkov dokazovania v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/33/2019. K uvedenému odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/33/2019 na základe vykonaného dokazovania rozhodol, dospejúc k názoru o platnosti kúpnej zmluvy, pričom prekážka právoplatne rozhodnutej veci je daná, aj keď by bola platnosť kúpnej zmluvy v konaní vedenom pod sp. zn. posúdená po právnej stránke nesprávne. Pokiaľ žalobca poukazuje aj na vykonané dokazovanie v trestnom konaní vedenom na

Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Partizánskom, odbore kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: ORP-178/VYS-PE-2022, konkrétne na výpoveď žalovaného (kde je uvedené, že: „F. G. na záver uviedol, že celá kúpna zmluva o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zo dňa 10.05.2013 bola z jeho strany len formalita, aby sa dostal ku svojim peniazom.“), odvolací súd je toho názoru, že citovaná výpoveď obsahovo zodpovedá výpovedi žalovaného dňa 27.11.2020 v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/33/2019 (kedy žalovaný uviedol, že: „Pokiaľ ide o kúpnu zmluvu uzavretú 10.05.2013 uvádzam, že túto zmluvu som považoval iba za pro formu, keďže žalobca už peniaze mal, ...“) a táto výpoveď bola súčasťou vykonaného dokazovania v právoplatne skončeného konania vedeného pod sp. zn. 6C/33/2019, preto nemožno považovať výpoveď žalovaného v trestnom konaní za nový skutkový základ žaloby podanej v konaní pod sp. zn. 4C/25/2023. Na doplnenie odvolací súd uvádza, že v žalobe v konaní vedenom pod sp. zn.4C/25/2023 žalobca dôvodil, že dodatkom č. 1 zo dňa 02.05.2016 ku kúpnej zmluve zo dňa 10.05.2013 došlo k predĺženiu splatnosti kúpnej ceny na novú lehotu, a to do 30.09.2016. Naproti tomu, okresný súd a aj odvolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/33/2019 dospeli k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal predĺženie lehoty splatnosti kúpnej ceny dodatkom č. 1 zo dňa 02.05.2016 ku kúpnej zmluve zo dňa 10.05.2013, a preto posúdili námietku premĺčania žalovaného za dôvodnú. Odvolaciemu súdu sa javí, že keďže bol žalobca v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/33/2019 neúspešný, pretože nepreukázal včasné odstúpenie od kúpnej zmluvy na základe, ktorého by zanikli vecnoprávne účinky kúpnej zmluvy a zo zákona by sa obnovilo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, hľadal iný spôsob ako podať opätovne žalobu o určenie vlastníckeho práva, a teda tentokrát dôvodil absolútnou neplatnosťou kúpnej zmluvy, avšak na rovnakom skutkovom základe.

22. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancieospel k záveru, že právoplatný rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 6C/33/2019-301 zo dňa 24.08.2021, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co/40/2022-399 zo dňa 06.10.2022, je rozhodnutím, ktoré bráni prejednaniu žaloby v aktuálnom spore, pretože je nesporné, že sa jedná o tie isté strany sporu a zároveň ten istý predmet konania. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci je považovaná za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, súd prvej inštancie správne predmetné konanie zastavil. Odvolateľom uvádzané tvrdenia v odvolaní tak neboli spôsobilé zmeniť správnosť záverov súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie v prospech odvolateľa.

23. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zastavujúcom výroku i vo výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

24. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, i keď s ohľadom na výsledok odvolacieho konania principiálne by bolo namieste priznanie náhrady trov odvolacieho konania žalovanému podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V danej veci však možnosť priznania náhrady trov konania vylučovala skutočnosť, že žalovanému v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, čím bol daný dôvod pre aplikáciu čl. 4 CSP.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).